

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721202049
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3721202049.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov JUDr. Ivety Anderlovej a Mgr. Mareka Anovčina vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B. - A., nar. XX.XX.XXXX a U., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, deti rodičov matky V. N., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, zastúpená JUDr. Darinou Porubánovou, nar. 12.08.1957, bytom Trenčín, Nad tehelňou 7467/12 a otca A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. N. XX, právne zastúpený JUDr. Luciou Bušfy, Advokátska kancelária LEGAL POINT s.r.o., so sídlom Považská Bystrica, Nemocničná 979, IČO: 47 253 495, o návrhu matky na zníženie výživného a o protinávrhu otca na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 2. novembra 2021, č. k. 11P/36/2021-40 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, výroku I., ktorým súd návrh matky na zníženie výživného zamietol ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania, z r u š u j e a v e c v r a c i a v tejto časti na nové konanie a rozhodnutie .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. návrh matky na zníženie výživného zamietol, výrokom II. návrh otca o zvýšenie výživného zamietol a výrokom III. rozhodol o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal. Na vec aplikoval ust. čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5 veta prvá, § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. V odôvodnení uviedol, že matka podala návrh na zníženie výživného na maloletého A. a na maloletú U. zo sumy 80,- eur na sumu 40,- eur mesačne na každé dieťa od 01.07.2021. Na strane matky sa zmenili pomery, keď dňa 15.05.2021 uzavrela manželstvo s A. N. a v termíne 25.07.2021 sa jej narodí ich spoločné dieťa. Poukázala na to, že nemá žiaden príjem a ani nebude poberať žiadny rodičovský príspevok. Otec sa k návrhu vyjadril písomne, v ktorom vyjadrení žiadal návrh matky ako nedôvodný zamietnuť a zároveň podal protinávrh na zvýšenie výživného na maloletého A. a na maloletú U. zo sumy 80,- eur na sumu 100,- eur mesačne na každé dieťa. Uviedol, že zákon o rodine na zmenu výživného predpokladá podstatnú zmenu pomerov, ktorá zmena nastala, avšak nie s takými konsekvenciami ako uvádza matka detí. Ako zmenu pomerov matka uvádza uzatvorenie manželstva a narodenie ďalšieho dieťaťa, pričom tieto skutočnosti nemusia na strane matky predstavovať zhoršenie jej finančnej situácie, nakoľko rovnako dôležitým a podstatným faktorom je aj to, že pomery by sa mali zmeniť k horšiemu v porovnaní so stavom, kedy sa naposledy upravovala výška výživného. Matka nikde nepracovala napriek tomu, že bolo schopná pracovať, a teda nemala žiaden oficiálny príjem okrem dávok vyplácaných sociálnou poisťovňou. Matka na sociálnych sieťach prezentuje fotografie z výletov s novým manželom a novonarodenou dcérou, taktiež rada zverejňuje fotografie, na ktorých má značkové oblečenie a predstavuje životný štýl, ktorý nevyznieva ako život na úrovni príjmov životného minima. Matka bezdôvodne a amorálne zanedbáva svoje deti A. a U., navštevuje ich minimálne, tento rok videla deti dvakrát. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.09.2020, sp. zn. 12P/21/2020-42, právoplatným dňa 12.10.2020, súd schválil rodičovskú

dohodu, podľa ktorej zveril maloletého A. a maloletú U. do osobnej starostlivosti otca, pričom matku zaviazal k povinnosti prispievať na výživu maloletého A. sumou 80,- eur mesačne a na maloletú U. sumou 80,- eur mesačne, od právoplatnosti rozsudku. V tom čase rodičia nežili v spoločnej domácnosti, matka sa odsťahovala. O. A. mal X,X roka a maloletá U. 1,5 roka. Matka bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok vo výške 420,- eur a rodinné prídavky. Otec pracoval vo firme RONA, a.s., Lednické Rovne s priemerným príjmom 1 101,30 eur mesačne v čistom a poberal daňový bonus. V mesiaci august 2020 mu bolo vyplatené ošetrovné v sume 550,80 eur. V súčasnosti má maloletý A. 3,5 roka a maloletá U. 2,5 roka. Nenavštevujú jasle ani materskú školu. Maloletá U. má histamínovú intoleranciu, s ktorou sú náklady na zakúpenie mastičiek, keď sa vyháďže, v sume 8,- eur, na potraviny (musí mať čerstvú stravu, nemôže polotovary a pod.) a alergiu, na ktorú užíva lieky. Matka je toho času na materskej dovolenke s dcérou G., od XX.XX.XXXX pobera materský príspevok v sume 464,- eur a rodinné prídavky vo výške 25,- eur. Platí výživné na maloleté A. a na maloletú U., spolu v sume 80,- eur mesačne. Matka nevlastní žiadnu nehnuteľnosť a ani majetok väčšej hodnoty. Žije s dcérou a manželom v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve manžela a s ktorým majú mesačné náklady na: úver 371,19 eur, elektrinu 40,- eur, vodu a kanalizáciu 20,- eur, plyn 100,- eur a poisťku 33,- eur. Tiež platia poisťku na dcéru G. vo výške 22,- eur. Manžel pracuje ako obchodný zástupca firmy PIMA, s.r.o., Trenčín, kde zarobí okolo 600,- eur v čistom, pričom v mesiaci marec až jún 2021 bol PN, kedy poberal nemocenské v sume okolo 500,- eur mesačne. Manžel inú vyživovaciu povinnosť nemá. Otec je od októbra 2020 na materskej dovolenke, pobera materský príspevok v priemere okolo 1 100,- eur mesačne a rodinné prídavky na obe maloleté deti vo výške 51,- eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Spolu s deťmi bývajú u jeho rodičov, ktorým prispieva na domácnosť sumou 100,- eur. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť a ani majetok väčšej hodnoty. Vzhľadom k podanému návrhu zo strany matky na zníženie výživného a zo strany otca na zvýšenie výživného súd v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine skúmal výraznú zmenu tých okolností (tak na strane oprávneného ako i povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že rodičia maloletého A. a maloletej U. nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30.09.2020, sp. zn. 12P/21/2020-42 bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej boli maloletého deti, A. a U., zverené do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na ich výživu sumou 80,- eur mesačne na každé dieťa, od právoplatnosti rozsudku (12.10.2020 - pozn. súdu). V tom čase mal maloletý A. 2,5 roka a maloletá U. 1,5 roka, pričom v súčasnosti má A. 3,5 roka a U. 2,5 roka. O. U. sa lieči na alergiu a trpí histamínovou intoleranciou, s ktorou má otec zvýšené náklady na stravu a zdravotnícke preparáty. Je nesporné, že prirodzeným plynutím času rastú náklady na výživu, výchovu, vzdelanie a ostatné potreby maloletých detí, čo je možné považovať za zmenu pomerov na strane maloletého A. a maloletej U., ktorá v žiadnom prípade nie je dôvodom na zníženie výživného, ba práve naopak. Matka svoj návrh odôvodnila tým, že sa v máji vydala a v júli sa jej narodila druhá dcéra, pričom v čase podania návrhu bola bez akýchkoľvek finančných príjmov a tak nie je v jej možnostiach hradiť stanovené výživné, a zároveň otec odôvodnil svoj protinávrh tým, že deti sú staršie, vyspelejšie ako aj s poukazom na nepriaznivý zdravotný stav maloletej U. a skutočnosti, že keďže sa matka vydala, má voči nej a jej druhej dcére vyživovaciu povinnosť jej nový manžel. Súd preto zameral dokazovanie týmto smerom a sice, či na strane matky ako i otca došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by mohla mať vplyv na zmenu rozhodnutia o výživnom, či už v prospech alebo v neprospech maloletých detí. Z výsluchu otca vyplynulo, že musel s deťmi ostať na materskej/rodičovskej dovolenke, aby im mohol poskytovať celodennú osobnú starostlivosť z dôvodu ich útleho veku. Zároveň poukázal, že maloletej U. bola diagnostikovaná alergiu a histamínová intolerancia a že matka o deti nejaví záujem, vôbec ich nenavštevuje, nad rámec bežného výživného na deti ničím neprispieva, ba práve naopak, toto výživné si svojvoľne znížila o polovicu, teda spolu na sumu 40,- eur mesačne od mesiaca júl tohto roka. Z vyjadrení matky ako aj jej zástupkyne vyplynulo, že matka tak urobila z dôvodu, že nemala žiaden príjem, pričom v tejto súvislosti súd uvádza, že ak matka ako povinný rodič má maloleté deti, ktoré nie sú schopné sa samé živiť, je povinná s využitím svojich subjektívnych vlastností a najmä vzdelania a pracovných príležitostí organizovať si svoje aktivity tak, aby mala reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Rozhodujúci je príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, resp. že žiaden príjem nedosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. Pokiaľ matka poukazuje na skutočnosť, že sa jej narodila ďalšia dcéra, čím jej vznikla nová vyživovacia povinnosť a že jej nový manžel dosahuje príjem len okolo 600,- eur mesačne, tieto skutočnosti nemôžu mať negatívny dopad a byť na príťaž maloletým deťom A. a U., ktoré má matka z predchádzajúceho manželstva a ktoré sú v osobnej starostlivosti otca, nakoľko manžel

matky má vyživovaciu povinnosť k matke maloletých detí, t. j. k svojej manželke, ako aj k ich spoločnej dcére. Vzhľadom k vyššie uvedenému mal súd za to, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania, ktorá zmena by odôvodňovala znížiť, resp. zvýšiť výživné na maloleté deti. Hoci sú maloleté deti staršie o jeden rok, nenavštevujú jasle ani materskú školu, s ktorou návštevou by mal otec zvýšené náklady. Otcovi sa zvýšili výdavky súvisiace so zdravotným stavom maloletej U. titulom zakupovania mastičiek a pravidelných čerstvých potravín. Na strane matky došlo k zmene pomerov v tom zmysle, že sa jej narodilo ďalšie dieťa, teda má o jednu vyživovaciu povinnosť viac, avšak zároveň sa matke aj zvýšil príjem od ostatnej úpravy výživného (zo sumy 420,- eur na sumu 464,- eur), pričom vyživovaciu povinnosť k matkinej maloletej dcére G. má aj manžel matky. Taktiež na strane otca došlo k zmene pomerov, keď s maloletými deťmi musel ostať na materskej/rodičovskej dovolenke a jeho príjem o niečo málo poklesol, avšak je potrebné zobrať do úvahy ďalšiu vyživovaciu povinnosť matky a jej terajší príjem (materský príspevok), nakoľko pre súd je rozhodujúci čas, kedy vo veci samej rozhoduje. Z daného potom vyplýva, že ako matka tak aj otec majú rovnaké, resp. obdobné pomery ako v čase poslednej úpravy výživného. Nakoľko mal súd prvej inštancie za preukázané, že od posledného rozhodnutia o výživnom na strane matky ako ani na strane otca nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie, resp. zvýšenie výživného na maloletého A. a na maloleté U., návrhy matky i otca zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku, výroku I., podala matka v zákonnej lehote odvolanie. Namietala, že súd nevzal do úvahy možnosti a majetkové pomery matky, ktorá je v súčasnosti na materskej dovolenke s maloletou G. a jej mesačný príjem je vo výške 420,- eur, čo predstavuje rodičovský príspevok a rodinné prídavky vo výške 25,- eur. Otec maloletých detí dosahuje príjem vo výške 1.101,30 eur mesačne a poberá rodinné prídavky vo výške 50,- eur a výživné vo výške 160,- eur. Možnosti otca prevyšujú možnosti matky prispievať na výživu maloletých detí. Matka musela opustiť spoločnú domácnosť bez majetku a bývalý manžel jej nedovolil zobrať si ani osobné veci. Otec maloletých detí býva u rodičov a na domácnosť neprispieva. Počas manželstva kúpil otec pozemky do svojho výlučného vlastníctva, ktoré po rozvoде predal. Takto získal finančné prostriedky, ktoré na súde nepriznal. Matka býva u svojho súčasného manžela a istý čas bola bez finančných prostriedkov a výživné za matku platil manžel. Manžel spláca mesačne splátky za úver vo výške 371,- eur, ktorý bol manželovi poskytnutý ešte pred uzatvorením manželstva. Okrem toho platia mesačné platby na elektriku vo výške 40,- eur, vodu a kanalizáciu 20,- eur, plyn 100,- eur mesačne, poisťné 55,- eur. Mesačné náklady podľa vyjadrenia otca sú vo výške 100,- eur. Je potrebné, aby sa súd vysporiadal aj s mesačnými nákladmi oboch rodičov na domácnosť. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď uzavrel, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k podstatnej zmene pomerov, pričom nesprávne zhodnotil dôkazy a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na nové konanie alebo zmenil a vyhovel návrhu matky na zníženie výživného.

4. Otec v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že matka namietala, že súd vo svojom rozhodnutí nebral do úvahy možnosti a majetkové pomery matky maloletých detí. Otec sa stotožňuje s názorom súdu ako i s odôvodnením rozhodnutia, keď matka je povinný rodič, a preto je povinná maloleté deti živiť s využitím svojich subjektívnych vlastností (schopností) a najmä vzdelania a pracovných príležitostí organizovať si svoje aktivity tak, aby mala reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Matka sa snaží upriamiť pozornosť na skutočnosť, že je na materskej dovolenke s maloletou dcérou, avšak zabúda, že je aj povinná prispievať na výživu svojim dvom starším deťom. Matka od leta 2021 prispieva na výživu maloletých detí po 40,- eur na každé dieťa, teda spolu vo výške 80,- eur. O maloleté deti sa osobne stará výlučne otec, matka sa na ich starostlivosti nijako nepodieľa, platí len symbolické výživné. Z objektívneho hľadiska je suma 80 € na výživu každého z maloletých detí nedostatočná. Je zjavné, že na väčšine výdavkov na maloletých sa musí podieľať výlučne otec. Výlučne otec zabezpečuje výchovu detí, matka sa s deťmi nestýka, nevznikajú jej teda absolútne žiadne náklady v súvislosti deťmi, ktoré vznikajú rodičovi počas osobnej starostlivosti o dieťa. Okrem iného je nutné poukázať na to, že ako dospelý človek a žena - matka si mala a mohla zvážiť a rozhodnúť sa, či pri jej možnostiach je pripravená mať ďalšie dieťa (s novým partnerom) a postarať sa v rovnakej miere o všetky tri deti. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 263/2015: Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa

má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Matka nosí značkové oblečenie a dopraje si určitý štandard, ale v prvom rade by mali byť pokryté výdavky na maloleté deti. Na pojednávaní jednoznačne vyplynulo zo šetrenia súdu to, že matka zdieľa bydlisko so svojim terajším partnerom a otcom jej posledného dieťaťa, pričom títo žijú v pomerne veľkej a peknej novostavbe. Matka sa na sociálnych sieťach prezentuje okázalým životným štýlom - fotkami z výletov odetá v oblečení tak ako bolo poukázané vyššie. Otec rozhodne nežije v blahobyte, zo všetkých síl sa snaží deťom zabezpečiť aspoň normálny a optimálny život, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že ich matka sa rozhodla založiť si novú rodinu a o svoje staršie deti sa odmieta starať a odmieta na ich výživu prispievať. Otec sa o maloleté deti stará sám a býva u svojich rodičov. Výživné vo výške 160 €, ktoré by mala prispievať na maloleté deti matka, predstavuje stále len symbolickú sumu z reálnych výdavkov na deti, ktoré musí otec vynaložiť. Maloletá U. je chorá, v nadväznosti na to vznikli otcovi s maloletou okrem bežných výdavkov výdavky navyše. Kolízny opatrovník na pojednávaní prezentoval zistenia, že otcovi sa zvýšili výdavky v súvislosti so zdravotným stavom maloletej U.. Otec potom, ako získal maloleté deti do svojej výlučnej starostlivosti, musel zostať na rodičovskej dovolenke, objektívne musí byť jednoznačne zjavné, aké náročné je vyživovať dve maloleté deti, osobne sa o obe starať, z toho jedno so zdravotnými problémami. Zabezpečovať všetko z rodičovského príspevku je až nemožné. Matka neuvádza žiadnu objektívnu príčinu, prečo by bolo ospravedliteľné, že nemala finančné prostriedky a nijakým spôsobom sa nesnažila zabezpečiť si príjem, aby mohla plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Matka je mladá, zdravá žena, ktorá môže vykonávať prácu aspoň brigádne, ako to bežne robia rodičia, ktorí chcú zabezpečiť aspoň štandardnú starostlivosť o svoje deti. Na trhu práce sú aktuálne rôzne ponuky a to aj pre matky na materskej dovolenke, ak si potrebujú zarobiť peniaze. Matka dlhodobo neprejavovala ani pred posledným pôrodom záujem o prácu, o to, aby akokoľvek prispela k výžive detí, nevníma to ako svoju povinnosť. Absolútne odmieta sebareflexiu a tú skutočnosť, že reálne nemá žiadne obmedzenia k tomu, aby vykonávala zárobkovú činnosť aspoň v minimálnej miere a prijateľnej forme podľa okolností. Rovnako spofahlivo nepreukázala, z čoho financuje svoj navonok prezentovaný životný štýl, keď súdu tvrdí, že žije na úrovni chudoby. Matka ďalej konkretizuje výdavky v domácnosti s jej manželom, ktoré podľa jej vyjadrenia predstavujú spolu sumu vo výške 553 €. Tieto výdavky, ktoré uvádza, však predstavujú pre manželov spoločné výdavky, na ktorých sa majú podieľať každý podľa svojich možností. Na týchto výdavkoch sa má podieľať manžel matky, a to najmä na úvere, ktorý mu bol poskytnutý pred uzatvorením manželstva. Tento výdavok nemožno považovať ako nutný výdavok matky. Jej súčasný manžel nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť okrem ich spoločného novonarodeného dieťaťa. Taktiež musel vedieť, že budúca matka jeho dieťaťa už má 2 vyživovacie povinnosti voči malým deťom z predošlého vzťahu, o ktoré sa osobne nestará. V danom prípade teda logicky musel očakávať zvýšené náklady ohľadom výživy manželky a svojho dieťaťa, resp. to, že ich možno nejaký čas bude hradiť výlučne sám. Ako budúci rodičia teda museli počítat aj s tým, že značná časť, či už z dávky materskej, alebo rodičovského príspevku bude poukazovaná deťom manželky, pokiaľ si nezabezpečí aj iný zdroj príjmu. Rovnako sa prihliada na to, že noví manželia žijú v svojej nehnuteľnosti, majú osobné motorové vozidlo a ich životná úroveň podľa vonkajšej prezentácie je štandardná - až nadštandardná. Na strane druhej stále platí premisa, že výživné má prednosť pred akoukoľvek inou povinnou plátbou. Otec vo svojom prvom vyjadrení vyslovil návrh na zvýšenie výživného. Rozsudok, ktorý vydal súd akceptuje. Podľa Rozsudku Krajského súdu v Košiciach 7CoP/240/2016: „zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť by malo byť len výnimočné a založené na výsostne objektívnych dôvodoch, neschopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť. O deti sú povinní starať sa obaja rodičia. Táto povinnosť je určená zákonom. Nie je prijateľné, aby si jeden z rodičov založil novú rodinu a pritom zabudol na svoje deti z predchádzajúceho manželstva. Otec je presvedčený, že matka má možnosti plniť si vyživovaciu povinnosť minimálne v stanovenej výške určenej rozsudkom zo dňa 02.11.2021. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti otec navrhol,

aby odvolací súd po vykonanom dokazovaní odvolanie matky voči rozsudku zo dňa 02.11.2021 zamietol ako nedôvodné.

5. Kolízny opatrovník v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že neodporúča zníženie výživného, nakoľko od poslednej úpravy došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletých detí, ktoré sú fyzicky staršie a vyspelejšie. Otec sa o deti riadne stará. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a vo veci zníženia výživného zotrvali na svojom vyjadrení uvedenom v rozhodnutí.

6. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

7. Krajský súd Trenčín ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z nasledujúcich dôvodov:

8. Matka maloletého dieťaťa sa podaným návrhom domáhala zníženia výživného na maloletého A. zo sumy 80,- eur na sumu 40,- eur a na maloletú U. zo sumy 80,- eur na sumu 40,- eur s účinnosťou od 0.07.2021. Otec v písomne podanom vyjadrení k návrhu matky podal návrh na zvýšenie výživného na maloletého A. na sumu 100,- eur mesačne a na maloletú U. na sumu 100,- eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

9. Súd prvej inštancie návrh matky na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol a rovnako návrh otca na zvýšenie výživného s odôvodnením, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k podstatnej zmene pomerov i napriek tomu, že deti sú vekovo staršie, nenavštevujú jasle ani materskú školu, s ktorou návštevou by mal otec zvýšené náklady. Náklady otca sa zvýšili v súvislosti so zdravotným stavom maloletej U.. Na strane matky došlo k zmene pomerov, keď matke sa narodilo ďalšie dieťa, avšak príjem matky sa zvýšil zo sumy 420,- eur na sumu 464,- eur, pričom vyživovaciú povinnosť k maloletej G. má aj manžel matky. Príjem otca maloletých detí klesol, keď otec zostal na materskej/rodičovskej dovolenke. Matka i otec majú rovnaké, resp. obdobné pomery ako v čase poslednej úpravy výživného.

10. Odvolateľka /matka maloletých detí/ namietala, že otec maloletých detí počas manželstva kúpil pozemky, ktoré po rozvode predal a týmto získal finančné prostriedky. Matka bola bez finančných prostriedkov a výživné na maloleté deti platil jej manžel. Mesačné náklady matky sú vo výške 371,- eur úver, 40,- eur elektrika, 20,- eur voda a kanalizácia, 100,- eur plyn a 55,- eur poisťné, pričom výdavky otca sú vo výške 100,- eur. Namietala nesprávne právne a posúdiac obsah odvolania tiež skutkové závery, ako dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

11. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

12. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

13. Podľa § 32 ods. 1,2 CMP, účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

14. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

15. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

16. Podľa § 62 ods. 1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

17. Odvolací dôvod uvedený v ust. § 62 ods. 1 CMP je spojený s vyšetrovacou zásadou, ktorou je konanie vo veci starostlivosti súdu o mal. deti ovládané (§ 35 a § 36 CMP).

18. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľ ani netvrdil.

19. V ďalšom posúdení rozhodujúcich skutočností, odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky matky i vyjadrenie otca ako opodstatnené. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vychádzal pre potreby predmetu konania z nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, keď nerešpektoval vyšetrovací princíp (§ 35 a § 36 CMP) v dôsledku ktorého vec nesprávne vyhodnotil.

20. Podľa článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností, až keď nedôjde k dohode rodičov, rozhodne súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

21. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia, prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť, pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný, vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Ak sa zmenia pomery, možno zmeniť dohody a súdne rozhodnutia o výživnom (§ 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine).

22. Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, ustanovením § 62 Zákona o rodine, v spojení s čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, je na jednej strane garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a na druhej strane garantované právo deťom na rodičovskú starostlivosť a výchovu, ktoré právo v sebe zahŕňa okrem iného aj zabezpečenie zo strany rodičov všetkých podmienok materiálnej, aj nemateriálnej povahy, aby sa dieťa mohlo riadne vyvíjať. Podľa Dohovoru o právach dieťaťa, má každé dieťa právo na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný, duchovný, mravný a sociálny rozvoj. Vyživovacia povinnosť rodičov, prostredníctvom ktorej sa uvedené právo detí napĺňa, má niekoľko foriem, môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo tiež poskytovaním vecných plnení, napríklad zakúpaním stravy, nákupom ošatenia, zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti a podobne. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa, ktoré však nezahŕňajú len náklady na základné životné potreby (bývanie, strava, ošatenie), ale aj náklady na uspokojovanie sociálnych potrieb dieťaťa - vzdelávania, kultúrne a športové aktivity závislé od veku dieťaťa, ale aj náklady na

zdravotný stav dieťaťa, ktoré si dieťa samé nemôže zabezpečiť, keďže nie je schopné samé sa živiť, tieto sú však limitované z hľadiska ich vynakladania reálnymi možnosťami oboch rodičov. Súd zohľadňuje pri posudzovaní výživného aj výkon osobnej starostlivosti o dieťa, ktorým sa kompenzuje výživné vo finančnom vyjadrení a tiež nárast životných nákladov vo svetle tzv. valorizačnej klauzuly, ako aj právo mal. detí podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča. V súlade s právami dieťaťa, Zákon o rodine vytvoril mechanizmy, ktoré majú zabezpečiť, že bude možné zistiť čo najobjektívnejšie možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodiča, súčasne prihliadnuť na správanie povinného rodiča definované v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

23. Vykonaným dokazovaním v posudzovanej veci bolo zistené, že matka je na materskej dovolenke s maloletou G. a od 31.8.2021 poberá materský príspevok vo výške 464,- eur a rodinné prídavky vo výške 25,- eur. Manžel matky dosahuje príjem vo výške 600,- eur mesačne. Matka žije s manželom a maloletou G. v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve manžela matky. Mesačné náklady matky sú vo výške 371,19 eur na úver, 40,- eur električka, 20,- eur voda a kanalizácia, 100,- eur plyn, 33,- eur poisťka, 22,- eur poistné na maloletú G.. Otec maloletých detí je od októbra 2020 na materskej dovolenke a poberá materský príspevok vo výške 1.100,- eur mesačne a rodinné prídavky vo výške 51,- eur mesačne.

24. Určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritéria na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva. Preto každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady.

25. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci a vychádzal len z tvrdení strán sporu. Predovšetkým je potrebné zistiť, a to cestou kolízneho opatrovníka, pomery na strane oboch rodičov, s vykonaním ich pohovoru a prešetrením pomerov, v akých podmienkach žijú obaja rodičia, za účelom zistenia ich celkovej životnej úrovne a či sú pravdivé tvrdenia otca, že matka nosí značkové oblečenie a dopraje si určitý štandard. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka žije so svojim manželom v novom rodinnom dome, pričom otec žije u svojich rodičov. Porovnaním celkovým majetkových pomerov, príjmov oboch rodičov ako i výdavkov na domácnosť a maloleté deti je možné vyhodnotiť, či došlo od poslednej úpravy pomerov k zmene na strane nielen maloletých detí ale i rodičov. Pokiaľ matka v podanom odvolaní poukázala na príjem otca vo výške 1.100,-eur, rodinné prídavky 50,- eur a mesačné výživné od matky 180,- eur, tieto tvrdenia nie sú pravdivé. Matka v podanom návrhu ako i vo vyjadreniach opakovane uviedla, že na maloleté deti prispieva celkovou sumou 80,- eur. Odvolací súd v tomto smere uvádza, že matke bola rozhodnutím určená vyživovacia povinnosť a o znížení výživného nie je doposiaľ právoplatne rozhodnuté, pričom matka bez ďalšieho svoju vyživovaciu povinnosť si plní len vo výške 80,-eur mesačne, teda po 40,- eur na každé dieťa. Matka o deti nejaví záujem, nad rámec výživného deťom neprispieva, styk realizuje len sporadicky. Otec maloletých detí uviedol, že má zvýšené výdavky na maloletú U. v súvislosti s jej zdravotným stavom. Doklady preukazujúce výdavky na maloletú U. však v konaní predložené neboli.

26. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potrebné konštatovať, že doposiaľ vykonané dokazovanie nie je dostatočným podkladom pre objektívne rozhodnutie vo veci zníženia /návrh matky/ na maloleté deti, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie neobsahuje dostatok skutkových a právnych záverov pre rozhodnutie súdu v danej veci. Súd prvej inštancie dôsledne nezistil osobné, majetkové a finančné pomery oboch rodičov a preto je rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto smere predčasné.

27. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude úlohou súdu prvej inštancie vykonať dokazovanie potrebné k zisteniu skutkového stavu, prešetriť celkové príjmové možnosti oboch rodičov /predložiť potvrdenia o príjmoch matky, rodný list maloletej G./, doplniť aktuálne príjmy. Súčasne kolízny opatrovník prešetrí pomery na strane oboch rodičov za účelom zistenia ich majetkových pomerov a celkovej životnej úrovne. Zistí, či tvrdené skutočnosti matkou o predaji pozemkov otcom sú pravdivé a vykoná dokazovanie za účelom zistenia hnutelného či nehnuteľného majetku oboch rodičov, resp. manžela matky. Svoje dokazovanie zameria na zistenie otcom tvrdených skutočností o nadštandardnej životnej úrovne matky. Zabezpečí si celkové výdavky oboch rodičov predložením listinných dôkazov /splácanie úveru, mesačné platby

na bývanie/, výdavky na maloleté deti, najmä na maloletú U., ktorá má zdravotné problémy, pričom bude zrejme potrebné doplniť dokazovanie aj nad rámec dôkazov navrhnutých účastníkmi, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť jednotlivo vo vzájomných súvislostiach, tiež z hľadiska naplnenie hmotnoprávných predpokladov pre požadovanú zmenu výšky vyživovacej povinnosti zo strany matky (§ 78 Zákona o rodine) a vo veci opätovne rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie súd prvej inštancie je povinný odôvodniť v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 220 CSP. Súčasne sa vysporiada s ďalšími odvolacími námietkami otca.

28. Odvolací súd poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) a § 391 ods. 1 CSP, v napadnutých častiach, výroku I. a súvisiacom výrok III., zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

29. Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

30. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).